

Impact van de corona-*lockdown*

Terwijl de praktijken weer de dagelijkse routine proberen terug te vinden (met respect voor de nieuwe regels) en het nieuwe academiejaar weer op gang komt, wordt op vele fronten reeds een analyse gemaakt van de impact van coronacrisis (en de plaatselijke *lockdowns*) op diverse structuren en attitudes, zoals op het onderwijs en de economie.

Graag aandacht voor het artikel in deze editie van het NTVT over 'De impact van de corona-*lockdown* op het dagelijks mondgezondheidsgedrag van jonge kinderen'. Terecht stellen de auteurs dat jonge kinderen voor hun dagelijkse mondverzorging (volledig) afhankelijk zijn van hun ouders. Het tweemaal daags tandenpoetsen, het beperken van drink- en eetmomenten (met uitzondering van water en thee zonder suiker) en het bezoeken van een mondverzorgverlener zijn gedragsfactoren die in belangrijke mate bijdragen aan een goede mondgezondheid. Dit is de verantwoordelijkheid van de ouders die door de periode van de corona-*lockdown* meer stress hebben ervaren. Met deze uitzonderlijke crisis toont dit onderzoek aan, dat het gedrag dat gerelateerd is aan de mondverzorging en de dagelijkse structuur significant bepaald wordt door de sociaal-economische situatie in het gezin.

DAGELIJKSE STRUCTUUR

Meer dan 10 jaar geleden maakte ik, werkzaam als tandarts in een privépraktijk in Brussel, kennis met een jonge enthousiaste leerkracht in het basisonderwijs. Ze werkte in een gemeenschap in een sociaal achtergesteld milieu in het land van Samber en Maas (Wallonië) en wees mij erop dat de ouders geen tijd en middelen hebben om zich bezig te houden met de dagelijkse mondverzorging van hun, soms heel jonge, kinderen. Niet zelden kwamen kinderen op school zonder ontbijt of was de lunchbox een lege doos.

Sindsdien heeft deze leerkracht een mooi initiatief op gang gebracht in het plaatselijk onderwijs. Met de hulp van de lokale middenstand werd gezorgd voor eten en ze had, met onze hulp, een programma van dagelijkse mondverzorging in haar lesprogramma geïntegreerd. 's Ochtends bij de start van de les en 's middags na de lunch werd er gezamenlijk tandengepoetst met het aangeleverde materiaal. Het ziekteverzuim daalde en het leerniveau steeg.

EXTRA MONDZORG NODIG

Met de *lockdown* viel deze dagelijkse structuur helemaal weg. Toen ik haar begin september terugzag bleek dat vele van de kinderen van haar school gedurende de laatste 6 maanden geen enkel contact meer hadden gehad met de school. *Tele-teaching* of online onderwijs bereikte deze

kinderen niet en op toegestuurde taken werd niet gereageerd. In een poging de band leerlingen-school te activeren werden door plaatselijke leerkrachten visites aan huis uitgevoerd op individuele basis. Daarbij bleek dat een aantal van deze afwezige kinderen de hele dag in pyjama voor de buis zat en dat gestructureerde maaltijden vervangen werden door aanwezige snacks zoals chips en softdrinks. Zoals uit de discussie van de auteurs in dit voornoemde artikel blijkt, is het niet uitgesloten dat er sprake is van enige selectiebias en dat, zoals uit mijn voorbeeld, de effecten van de corona-*lockdown* op het mondgezondheidsgedrag wellicht nog sterker zijn dan de resultaten doen vermoeden. Vele ouders uit het sociaal lagere milieu zaten met de handen in het haar tijdens de *lockdown* en hadden duidelijk andere besognes. De leerkrachten proberen nu het 'kennisverlies' in te halen maar constateren bij het begin van het nieuwe schooljaar dat, na afwezigheid van 6 maanden schoolwerking, er bij een bepaalde groep een leerachterstand is van een volledig jaar.

Artsen hebben al laten weten dat ze door uitstel van niet-urgente zorg nu geconfronteerd worden met ernstigere pathologie. Vanuit de tandheelkunde zijn er nog geen objectieve data beschikbaar maar hoogst waarschijnlijk zal dit dezelfde kant uitgaan en zullen vele patiënten extra mondverzorging nodig hebben.

prof. dr. Lieve van
Zeghbroeck

